

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrund for lovforslaget

Hensigten med dette lovforslag er at sikre, at voksne, der ikke har tilstrækkelige færdigheder i at læse, skrive og regne, har adgang til at blive undervist heri.

Baggrunden er, at den enkeltes handlingsmuligheder i tilværelsen øges betydeligt med gode læse-, skrive- og regnefærdigheder.

På arbejdsmarkedet har teknologiudviklingen ført til ændrede arbejdsprocesser og omlægning af produktionen. I brancher, som tidligere var overvejende manuelt betonedede, stilles i stadig større grad krav om veludbyggede grundlæggende færdigheder i læsning, stavning og regning.

Livet uden for arbejdsmarkedet påvirkes også kraftigt af de samfundsmæssige ændringer med øget fokus på boglige og skriftlige færdigheder. Deltagelse i den offentlige debat, udfyldelse af offentlige papirer, besvarelse af breve samt lektiehjælp til børn kan på samme måde fremhæves som nødvendige funktioner i hverdagen, der stiller væsentlige krav til læse-, skrive- og regnefærdigheder.

I uddannelsessystemet forudsætter langt de fleste tilbud også, at man mestrer disse færdigheder. En vigtig forudsætning for at kunne tilegne sig nye kvalifikationer er, at man er i stand til at lære. At lære at lære hænger også sammen med at kunne læse, skrive og regne.

Prognoseerne for videnssamfundet peger på, at kravene til grundlæggende færdigheder næppe bliver mindre end i dag. Det gælder alle sider af tilværelsen; i arbejdslivet, fritidslivet og uddannelsessystemet. Ligeledes vil Internettet og mulighederne inden for informationsteknologien givetvis stille nye krav til den enkeltes færdigheder.

Målet med forberedende voksenundervisning (FVU) er således at forberede de voksne, som ikke i tilstrækkelig grad besidder de grundlæggende læse-, skrive- og regnefærdigheder, på videnssamfundets udfordringer ved at tilbyde dem, at de kan opkvalificere sig på disse felter.

Forberedelsen har et dobbelt sigte: For det første at åbne mulighed for (videre) uddannelse. For det andet at sikre fortsat og øget mulighed for aktiv deltagelse i samfundet, herunder bl.a. valgmuligheder på arbejdsmarkedet.

FVU skal med andre ord sikre den enkelte voksnes mulighed for at opnå tilstrækkelige læse-, skrive og regnefærdigheder.

Derfor omfatter FVU læsning, stavning og skriftlig fremstilling samt talforståelse, regning og basale matematiske begreber. FVU er prøveforberedende. Indholdet fastlægges i bekendtgørelser og undervisningen leder frem til centralt stillede prøver.

Lovforslaget er et led i realiseringen af regeringens målsætning om, at alle voksne skal have ret og adgang til kompetenceudvikling og til at lære hele livet.

At vælge - eller fravælge - at forbedre sine læse-, skrive- og regnefærdigheder er den enkeltes eget ansvar. Dette lovforslag ændrer ikke herved.

Med FVU understreges dog, at videreudvikling og vedligeholdelse af den enkeltes færdigheder ikke kun er et individuelt og privat anliggende og ansvar. Det er også et fælles samfundsmæssigt ansvar. FVU rummer dels et demokratisk aspekt, nemlig at fastholde og fremme udviklingen af aktivt medborgerskab, dels et samfundsøkonomisk perspektiv, som knytter an til arbejdsmarkedets krav og behov. Sidst men ikke mindst handler FVU også om videreudvikling og vedligeholdelse af den enkeltes individuelle handlemuligheder.

En synliggørelse og en forebyggende indsats kan være med til at imødegå risikoen for, at nogle på sigt bliver ringere stillet på grund af utilstrækkelige læse-, skrive- og regnefærdigheder.

Undersøgelser fra læsekurser for voksne pointerer, at mangelfuld motivation spiller en stor rolle for fravalg af deltagelse i uddannelse. Det er ligeledes klarlagt, at en anden årsag til ikke at deltage i mange tilfælde er en manglende opmærksomhed på ens eget niveau af de grundlæggende færdigheder. At mange med andre ord ikke deltager, fordi de i deres arbejde og daglige liv ikke oplever eller er opmærksomme på, at de har vanskeligheder.